

Streszczenie pracy doktorskiej

Łukasz Jarosz.

Wschodniorzymscy magistrowie *militum* w latach 395 – 527. Studium prosopograficzne.

Promotor: Prof. dr. hab. Maciej Salamon.

22 VI 2017.

Magistrowie *militum* byli w późnym cesarstwie rzymskim najważniejszymi dowódcami w armii. Dowodzili oni armiami polowymi cesarstwa: dwiema armiami *in praesenti* stacjonującymi pod Konstantynopolem oraz armiami terytorialnymi: tracką, iliryską i wschodnią. Celem niniejszej dysertacji jest przeanalizowanie składu osobowego grupy najwyższych oficerów armii cesarstwa wschodniorzymskiego w okresie między 395 a 527 rokiem. Znaczenie osób pełniących urząd magistra *militum* dla historii politycznej i wojskowej cesarstwa w przełomowym dla losów całej Europy wieku V było niewątpliwie ogromne. Wśród 97 znanych magistrów *militum* z tego okresu znajdowały się takie istotne dla losów cesarstw wschodniego osoby jak np. Aspar, Zenon, Anatoliusz, Justynian, Alaryk, Witalian czy Teodoryk Amal. Po śmierci Teodozjusza I w 395 roku, to w ręce magistrów *militum* przeszło naczelne dowództwo w zdecydowanej większości kampanii prowadzonych przez cesarstwo. Magistrowie *militum* należeli do tej grupy urzędników, którym kolejni cesarze przyznawali najczęściej zaszczytne tytuły konsula oraz patrycjusza, tytuły najwyższej rangi w cesarstwie. Zbadanie, kim byli magistrowie *militum* pozwala ustalić, w jaki sposób kolejni cesarze władający Konstantynopolem kształtowali, lub przynajmniej starali się kształtować swoją „generalicję”.

Niniejsza rozprawa składa się z trzech zasadniczych części. W pierwszej omówione zostały kwestie związane z funkcjonowaniem armii rzymskiej po reformach Dioklecjana i Konstantyna oraz okoliczności związane z powstaniem urzędu magistra *militum* na początku IV wieku. Następnie pokrótce omówiono rozwój tego urzędu w IV wieku do śmierci Teodozjusza I w 395 roku oraz uprawnienia piastującej go osoby. Drugą najobszerniejszą część dysertacji stanowią biogramy 97 wodzów pełniących urząd magistra *militum* w cesarstwie wschodnim w V wieku. Trzecią częścią jest analiza prosopograficzna dostępnych danych na temat osób sprawujących urząd magistra *militum* w tym okresie. W tej części, w sposób statystyczno-opisowy przedstawione zostały najważniejsze informacje na temat cech socjologicznych (pochodzenie etniczne, powiązania rodzinne, wyznawana religia) oraz *cursus honorum* wschodniorzymskich magistrów *militum* w V wieku.

Łukasz Jarosz